

Udskriftsdato: 15. december 2025

AFG nr 9197 af 07/12/2013 (Gældende)

Forhold i forbindelse med arbejde med epoxy og substitution heraf

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: 2013-6050-45760 og 2013-6050-45761

Forhold i forbindelse med arbejde med epoxy og substitution heraf

Arbejdstilsynet har givet virksomheden påbud om at sikre forsvarlige forhold i forbindelse med arbejde med epoxyprodukter, herunder egnede vaskefaciliteter, og at dokumentere, at der ikke kan foretages substitution af epoxylim (Casco Epoxy Rapid).

Påbuddet om at sikre forsvarlige forhold i forbindelse med arbejde med epoxyprodukter:

Nævnet fastholdt afgørelsen, idet nævnet fandt, at de ansatte ved arbejdet med limning af metal udsættes for risiko for unødigt påvirkning fra epoxyprodukter, idet virksomheden ikke overholder kravene i bekendtgørelsen om arbejde med stoffer og materialer, særligt bilag 3, afsnit 8, som stiller en række krav til velfærdsforanstaltningerne i forbindelse med arbejde med epoxyprodukter.

Nævnet lagde herved vægt på, at virksomheden i forbindelse med limning af metal anvender en 2-komponent epoxy-lim (Casco Strong Epoxy Rapid 2806), som er lokalirriterende og indeholder lavmolekylære epoxy-forbindelser, der kan forårsage irritation af øjne, slimhinder og hud.

Påbuddet om at dokumentere, at der ikke kan foretages substitution af epoxylimen Casco Strong Epoxy Rapid 2806):

Nævnet fastholdt afgørelsen, idet nævnet fandt, at virksomheden ved tilsynsbesøget ikke kunne fremvise dokumentation for eventuelle forsøg med at erstatte produktet Casco Strong Epoxy Rapid 2806 med et mindre farligt produkt.

Nævnet lagde herved vægt på, at de ansatte ved arbejdet med limning af metalemnar med produktet udsættes for risiko for sundhedsskadelig påvirkning.

[Adressat udeladt]

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 17. december 2013 behandlet virksomhedens klage over Arbejdstilsynets afgørelse af den 8. oktober 2012, hvorved virksomheden fik påbud om:

- At sikre forsvarlige forhold i forbindelse med arbejde med epoxyprodukter, herunder egnede vaskefaciliteter (bilag 4)
- At dokumentere, at der ikke kan foretages substitution af epoxylim (Casco Epoxy Rapid) (bilag 5).

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder Arbejdstilsynets påbud om, at virksomheden skal sikre forsvarlige forhold i forbindelse med arbejde med epoxyprodukter, herunder egnede vaskefaciliteter.

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder tillige Arbejdstilsynets afgørelse om, at virksomheden overfor Arbejdstilsynet skal dokumentere, at der ikke kan foretages substitution af epoxy-limen, Casco Strong Epoxy Rapid 2806.

Virksomheden skal efterkomme nævnets afgørelse senest den 7. februar 2014 og virksomheden skal senest den 14. februar 2014 give Arbejdstilsynet en tilbagemelding om, at afgørelsen er efterkommet.

B E G R U N D E L S E

Påbuddet om at sikre forsvarlige forhold i forbindelse med arbejde med epoxyprodukter (bilag 4):

Arbejdsmiljøklagenævnet finder, at de ansatte ved arbejdet med limning af metal udsættes for risiko for unødigt påvirkning fra epoxyprodukter, idet virksomheden ikke overholder kravene i bekendtgørelsen om arbejde med stoffer og materialer, særligt bilag 3, afsnit 8, som stiller en række krav til velfærdsforanstaltningerne i forbindelse med arbejde med epoxyprodukter.

Nævnet lægger herved vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøget den 23. august 2012 konstaterede, at virksomheden i forbindelse med limning af metal anvender en 2-komponent epoxy-lim (Casco Strong Epoxy Rapid 2806), som indeholder lavmolekylære epoxy-forbindelser, der ved hudkontakt kan forårsage hudirritation, allergi og eksem.

Nævnet lægger endvidere vægt på, at Arbejdstilsynet kunne konstatere, at der ikke var adgang til bruserum med koldt og varmt vand, egnet rensmiddel, mild sæbe, bløde engangshåndklæder og egnede hudcremer til påsmøring efter vask, samt affaldsbeholder, og særskilte omklædningsrum. Herudover kunne Arbejdstilsynet konstatere, at gangtøj og arbejdstøj ikke blev opbevaret adskilt.

Nævnet lægger endvidere vægt på, at vandhanen på håndvasken på toilettet var håndbetjent, hvilket ikke er i overensstemmelse med reglerne.

Nævnet finder på den baggrund, at der er grundlag for Arbejdstilsynets påbud.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn.

Påbuddet om at dokumentere, at der ikke kan foretages substitution af epoxylimen Casco Strong Epoxy Rapid 2806 (bilag 5):

Nævnet lægger vægt på, at virksomheden ved tilsynsbesøget ikke kunne fremvise dokumentation for eventuelle forsøg med at erstatte produktet Casco Strong Epoxy Rapid 2806 med et mindre farligt produkt.

Nævnet lægger herved vægt på, at de ansatte ved arbejdet med limning af metalemnar med produktet udsættes for risiko for sundhedsskadelig påvirkning.

Nævnet lægger i den forbindelse vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøget den 23. august 2012 konstaterede, at virksomheden i forbindelse med limning af metal anvender en 2-komponent epoxy-lim (Casco Strong Epoxy Rapid 2806), som indeholder lavmolekylære epoxy-forbindelser, der kan forårsage hudirritation, allergi og eksem.

Nævnet finder på den baggrund, at der er grundlag for påbuddet om dokumentation.

Vedrørende afgørelsens regelgrundlag finder nævnet, at afgørelsen tillige har hjemmel i § 76, stk. 1, i arbejdsmiljøloven og § 13, stk. 3, i bekendtgørelsen om arbejde med stoffer og materialer.

Nævnet finder ikke, at den manglende angivelse har betydning for afgørelsens gyldighed, idet der ikke er tvivl om, at påbuddet handler om virksomhedens manglende dokumentation for substitution, og idet Arbejdstilsynet har angivet regelgrundlaget i udtalelsen af den 15. oktober 2013, som har været i høring hos virksomheden, og virksomheden har derfor haft lejlighed til at varetage sine interesser.

Nævnets afgørelse om dokumentation er truffet af et enigt nævn.

Bemærkninger til klagen vedrørende bilag 4 og 5:

Virksomheden har i klagen anført, at de to påbud om epoxy (bilag 4 og 5) burde slås sammen til et påbud. Virksomheden har endvidere anført, at man er i gang med at finde et alternativ til den epoxylim, som virksomheden bruger.

Samtidig er virksomheden i gang med at finde et afskærmet område med udsugning til brug af epoxy i de få situationer, hvor virksomhedens kunder kræver det.

Nævnet bemærker hertil, at selv om de to påbud begge vedrører anvendelsen af epoxy-lim, er der tale om to selvstændige arbejdsmiljøproblemer med forskellige løsninger, og afgørelsernes regelgrundlag er også forskellige, og nævnet finder derfor, at det er korrekt, at der er truffet to afgørelser i den forbindelse.

Nævnet vurderer Arbejdstilsynets påbud i forhold til, hvordan forholdene var på tidspunktet for Arbejdstilsynets tilsynsbesøg, hvor Arbejdstilsynet konstaterede, at virksomhedens velfærdsforanstaltninger vedrørende arbejde med epoxy-lim ikke levede op til reglerne, ligesom virksomheden ikke kunne dokumentere, at man havde undersøgt mulighederne for at erstatte epoxy-limen med et mindre farligt produkt.

Det forhold, at virksomheden på tidspunktet for besøget var i gang med at løse de konstaterede arbejdsmiljøproblemer, kan derfor ikke føre til en anden vurdering.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet har ved afgørelsen anvendt følgende regler:

- Om Arbejdstilsynets ret til at afgive påbud mv.:
 - §§ 21, 76 og 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010.
- Om arbejde med stoffer og materialer:
 - § 48, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010
 - § 5, stk. 3, bilag 3, afsnit 8, § 11, § 12 og § 13, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer.

Reglerne kan læses på de følgende sider.

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de dokumenter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

[navn udeladt]

[stilling udeladt]

Kopi til:

- [adressat udeladt]

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010

...

Kapitel 4

Almindelige pligter

Arbejdsgiveren

§ 21. Når Arbejdstilsynet forlanger det, eller når forholdene i øvrigt giver anledning dertil, skal arbejdsgiveren lade foretage undersøgelser, prøver og besigtigelser, eventuelt ved særligt sagkyndige, for at konstatere, om arbejdsforholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, at undersøgelser m.v., der er forlangt af Arbejdstilsynet efter stk. 1, skal foretages af en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Kapitel 8

Stoffer og materialer

§ 48. Stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, må kun fremstilles og anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 49. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om fremstilling, import, oplagring, transport og anvendelse af stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, herunder om emballering, omfyldning og mærkning.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan give regler om forbud imod fremstilling, import og anvendelse af særligt farlige stoffer og materialer.

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

§ 76. Enhver, der er pålagt pligter efter loven, skal efter anmodning give Arbejdstilsynet alle oplysninger, der er nødvendige for udøvelsen af tilsynets virksomhed.

Stk. 2. Hvis der er konkret mistanke om, at en juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder pligten for fysiske personer med tilknytning til den juridiske person til at meddele oplysninger efter stk. 1, i det omfang oplysningerne søges tilvejebragt til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf, jf. § 10, stk. 2, i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Stk. 3. Arbejdstilsynets medarbejdere har uden retskendelse mod behørig legitimation til enhver tid adgang til offentlige og private arbejdssteder, jf. dog stk. 4, i det omfang, det er påkrævet, for at de kan varetage deres hverv. Politiet yder om fornødent bistand hertil. Nærmere regler om bistanden kan fastsættes af beskæftigelsesministeren efter forhandling med justitsministeren.

Stk. 4. Stk. 3 finder ikke anvendelse ved Arbejdstilsynets kontrol med arbejde af ikke-erhvervsmæssig karakter, der udføres af en person på eller i dennes private bolig, fritidsbolig, grund i tilknytning hertil, køretøj, fritidsfartøj eller andre løsørengstande tilhørende husstanden. Beskæftigelsesministeren kan dog fastsætte, at Arbejdstilsynet fortsat kan føre kontrol og tilsyn med elevatorer og andet løfteudstyr samt trykbærende udstyr uden retskendelse.

Stk. 5. Arbejdstilsynets medarbejdere kan som led i tilsynets udøvelse uden retskendelse kræve tilgængelig dokumentation udleveret, herunder foretage fotografiske optagelser og lignende, og medtage prøver

til nærmere analyse eller undersøgelse. Arbejdsgiveren eller dennes repræsentant, jf. § 23 og § 24, skal underrettes herom.

...

Bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer

...

Kapitel 2

Almindelige bestemmelser

§ 5. Arbejde med stoffer og materialer skal i alle led planlægges og tilrettelægges således, at det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. § 4 i bekendtgørelse om arbejdets udførelse.

Stk. 2. Unødig påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås, jf. §16 i bekendtgørelse om arbejdets udførelse.

Stk. 3. Arbejde med de i bilag I-IV nævnte stoffer og materialer skal ske i overensstemmelse med de særlige krav i bilagene.

...

Bilag III

Arbejde med epoxyharpikser og isocyanater

1. Område

Bilaget gælder for arbejde for en arbejdsgiver med følgende stoffer og materialer, dog gælder punkterne 3.1, 3.3, 4, 6, 7.1, 8.1, 8.4.2 og 8.5 også for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver:

1.1.1 Epoxyharpikser med middelmolvægt på 700 eller derunder.

1.1.2 Materialer med 1 pct. eller derover af epoxyharpiks med middelmolvægt på 700 eller derunder.

1.1.3 Epoxyharpikser med middelmolvægt på over 700, som indeholder 1 pct. eller derover af en monomer epoxyforbindelse med molvægt på 700 eller derunder.

1.1.4 Materialer, som indeholder epoxyharpiks i så store mængder, at indholdet af monomere epoxyforbindelser med molvægt på 700 eller derunder er 1 pct. eller derover.

1.1.5 Reaktive opløsningsmidler, dvs. opløsningsmidler, som indeholder én eller flere epoxygrupper, og som skal anvendes i hærdende systemer.

1.1.6 Materialer, som skal anvendes i hærdende systemer, og som indeholder 0,2 pct. eller derover af stoffer, nævnt under 1.1.5.

1.2.1 Monomere og præpolymere isocyanater.

1.2.2 Materialer, som indeholder isocyanat som nævnt under 1.2.1, i en mængde på 0,5 vægtprocent eller derover.

...

8. Anvendelse og velfærdsforanstaltninger

8.1 Arbejdet skal tilrettelægges og udføres således, at hudkontakt undgås.

8.2 På arbejdsstedet og så vidt muligt i selve arbejdslokalet, hvor der arbejdes med stofferne eller materialerne, skal der være uhindret adgang til håndvask med rindende, håndvarmt vand. Vandhanerne må ikke være håndbetjente.

8.2.1 Der skal herudover være adgang til bruserum med varmt og koldt vand.

8.2.2 I forbindelse med vaskefaciliteter skal der være egnet rensmiddel, mild sæbe, bløde engangshåndklæder og egnede hudcremer til påsmøring efter vask, samt affaldsbeholder.

8.3 Personer, der arbejder med stofferne eller materialerne skal have særskilte omklædningsrum.

8.3.1 Gangtøj og arbejdstøj skal opbevares adskilt.

8.4 Brugere skal gennemføre en omhyggelig personlig hygiejne, bl.a. ved at vaske hænder ved pauser i arbejdet, før toiletbesøg og måltider med videre, og om nødvendigt ved at bade straks efter arbejdets ophør.

8.4.1 Såfremt hænderne eller andre dele af kroppen har været i kontakt med stofferne eller materialerne, skal de straks rengøres med egnet rensmiddel. Derefter skal de vaskes grundigt med sæbe og vand og indsmøres med egnede hudcremer.

8.4.2 Indtagelse af mad og drikke med videre samt rygning på arbejdsstedet må ikke finde sted.

8.4.3 Arbejdstøj, som anvendes ved arbejde med stofferne eller materialerne, må ikke bæres under indtagelse af måltider.

8.5 Spild, rester, tom emballage, kasseret arbejdstøj og brugte engangshåndklæder skal lægges i særlige affaldsbeholdere, der skal være tydeligt mærket med indholdet.

...

Erstatningsstoffer og -materialer (substitutionsprincippet)

§ 11. Arbejdsgiveren skal sørge for, at farlige stoffer og materialer på arbejdspladsen fjernes, erstattes eller begrænses til et minimum.

§ 12. Foranstaltninger efter § 11 skal navnlig foretages ved at erstatte et farligt stof eller materiale med et ufarligt, mindre farligt eller mindre generende stof eller materiale eller arbejdsproces.

Stk. 2. Det skal herunder sikres, at stofferne og materialerne anvendes i den form, der medfører mindst risiko for påvirkning ved arbejdet.

Stk. 3. Hvis erstatning ikke kan foretages, skal dette på forlangende dokumenteres over for Arbejdstilsynet.

§ 13. Erstatning skal foretages, uanset at påvirkningerne fra de farlige stoffer og materialer er ubetydelige.

Stk. 2. Såfremt brugen af et erstatningsstof eller -materiale vil medføre ikke uvæsentlige forskelle i tekniske egenskaber eller udgifter, skal der foretages en samlet afvejning af de tekniske og økonomiske konsekvenser over for de sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn.

Stk. 3. Hvis erstatning ikke kan foretages efter stk.1 eller undlades, fordi en samlet afvejning efter stk. 2 viser, at brugen af et erstatningsstof eller -materiale vil medføre urimelige merudgifter for arbejdsgiveren, skal dette på forlangende dokumenteres overfor Arbejdstilsynet.